

3. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„PUSKÁS FERENC ÉLETMŰVE”
Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvételéhez**

Készítette:

Felcsút, 2013. október 15.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

PUSKAS.COM Kft.

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

PUSKÁS FERENC ÉLETMŰVE

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☒ x sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése

Sport (83. Puskás Ferenc életműve)

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

PUSKÁS FERENC (1927–2006) minden idők egyik legnagyobb futballjátékosa, felmérések szerint a világ legismertebb és legnépszerűbb magyar embere, akit játékos- és edzői pályafutása, a futballpályán kívüli emberi helytállása az egyetemes magyarság ikonikus hősévé tett. Magyarországon lett ismert játékos, Kispesten nevelkedett, s innen, a Kispesti Atlétikai Club játékosaként lett először magyar válogatott, közvetlenül a II. Világháború után, 18 évesen. Csapatkapitánya és jelképe volt a hat éven át mindössze egyetlen mérkőzést (a világbajnoki döntőt) elveszítő magyar válogatottnak, az úgynevezett magyar labdarúgó Aranycsapatnak (**az angol szakirodalomban: Magical Magyars vagy Mighty Magyars!**), amellyel olimpiai aranyérmes, Európa Kupát, világbajnoki ezüstérmes nyert 1949 és 1956 között. A KAC-ból lett Budapesti Honvéd ekkor a világ egyik legerősebb klubcsapata volt, itt is Puskás volt a kapitány. Nem állt szándékában elhagyni Magyarországot, a magyarokat, akiknek éppen a futball volt a legfőbb vigaszuk az ötvenes évek kegyetlen diktatúrájában, ám az 1956-os forradalom leverése után (a Honvéd és más futballcsapatok Nagy Imre miniszterelnök engedélyével külföldön túráztak) olyan igazságtalan fenyegetések és sajtótámadások érték (s a Honvéd dél-amerikai túráját is letiltatta a magyar sportvezetés), amelyek miatt az emigráció mellett döntött. Családjával Olaszországban és Bécsben vészelt

át a magyar politikának köszönhető nemzetközi eltiltás másfél évét, majd szerződést kapott a világ akkori legjobb csapatától, a spanyol Real Madridtól. Hiába számított már ekkor is idős játékosnak, négyéves szerződését többször meghosszabbították, s végül – sportszerű életmódjának, akaraterejének és fantasztikus tudásának köszönhetően – kilenc évig futballozott a Real Madrid 10-eseként, páratlan sikereket elérve (3-szor nyert Bajnokok Ligáját – BEK-et –, 5-ször spanyol bajnokságot a csapattal, s négyszer volt spanyol gólkirály). Megkapta a spanyol állampolgárságot, a helyi közönség kedvence lett, a chilei világbajnokságon, 1962-ben a spanyol válogatottban is szerepelt, **de kikötötte, hogy magyarok ellen nem hajlandó játszani és mindig mindenütt hangoztatta magyarságát, megkövetelte, hogy ékezzel írják a nevét.** Futballpályafutása befejezése után edzőként a labdarúgás igazi nagykövete lett, minden kontinensre elvitte a sport közösség- és béketeremtő üzenetét: dolgozott az Egyesült Államokban és Kanadában, Chilében, Paraguayban, Görögországban, Szaúd-Arábiában, Egyiptomban és Ausztráliában. Legnagyobb sikereit a görög Panathinaikosz csapatánál (BEK-döntő és bajnoki cím) és Ausztráliában, a South-Melbourne edzőjeként (ausztrál bajnoki cím és kupagyőzelem) érte el, s pályafutása végén, a demokratikus átalakulás után hazatért Magyarországra, s az MLSZ utánpótlás-igazgatója, sőt négy meccs erejéig magyar szövetségi kapitány is volt.

Az emigrációban folyamatosan a magyar titkosszolgálat megfigyelésével és fenyegetésével kellett együtt élnie, távollétében nyomozást indított ellene a katonai ügyészség csoportosan elkövetett külföldre szökés büntette miatt, amely – lévén a Honvéd-játékosok az államtörvényrendszer abszurditása következtében hivatásos katonatisztek – halálbüntetéssel is sújtható lett volna. Puskás azonban sohasem volt hajlandó nyilvánosan politizálni, csak a hivatására, a labdarúgásra koncentrált, ám hazáját és magyarságát nem tagadta meg, magyarként ismerték mindenütt, és bárhol találkozott magyarokkal, minden segítséget megadott nekik: kapcsolatait, idejét, pénzét bármikor gondolkodás nélkül állította honfitársai szolgálatába, ha segíthetett, erről visszaemlékezések sora szól. A legendás Alfredo Di Stefano egyenesen úgy fogalmazott, hogy „Puskás olyan volt a magyaroknak, mint egy nagykövetség”. 1992-es végleges hazatérése után nyolc évvel kórházba került, s 2006-ban bekövetkezett haláláig a Kútvolgyi úti kórházban ápolták, számos hazai és külföldi híresség látogatta itt meg, temetésére Budapestre érkeztek a sport és a futball legfontosabb vezetői, egyéniségei. Életében megkapta a legmagasabb hazai és nemzetközi kitüntetések, a Magyar Köztársasági Érdemrend több fokozatát, a Nemzet Sportolója címet, a spanyol Érdemes Sportoló kitüntetés ezüst és arany fokozatát a spanyol királytól, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (IOC), a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) Érdemrendjét, s a világon harmadikként az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) Érdemrendjének smaragd-fokozatát. A nevét viseli a minden évben az egész világon televíziós élő közvetítéssel kísért FIFA Aranylabda-gálán átadott FIFA Puskás-díj, amely az év góljéért jár több millió internetes szavazás alapján. Magyarországon máris, hét esztendővel a halála után utcák, iskolák, intézmények, sportlétesítmények viselik a nevét, hazai és külföldi könyvek, filmek sora dolgozta fel az életét, s miután a futball népszerűsége a világban még mindig egyre nő, a sportág egyik nagy klasszikusának, a magyar Puskás Ferencnek az ismertsége sem csökken, hanem növekszik. A forradalom utáni lenyűgöző akaratörő tanúskodó újrakezdése, megdönthetetlen rekordjai, modern, nemzetközi pályafutása, emberi helytállása különlegessé teszi a nagy sportolók között is, példaként szolgál és példaként állítandó minden magyar és nem magyar fiatal elé. az UEFA korábbi svéd elnöke, Lennart Johansson szerint Puskás Ferenc kivételes tudása, népszerűsége és szociális érzéke miatt a huszadik század egyik legkiemelkedőbb személyisége.

5. Indoklás a Hungarikumok Gyűjteményébe történő felvétel mellett

Puskás Ferenc abban a huszadik században lett a magyar sikerek, a virtuozitás, a győzelem jelképe, amikor a magyarságnak jobbra megalázottság, kitzasztottság, megszállás, nyomor, terror jutott osztályrészül. Magyarok millióinak adták vissza az önbecsülését, a büszkeségét a magyar sportolók, akik 16 aranyérmert nyertek a Helsinki olimpián, s a legnépszerűbbek természetesen a labdarúgók voltak, közülük is az Aranycsapat kapitánya és legjobbja, Puskás Ferenc. Korát megelőző, modern sportemberként bejárta a világot, dolgozott minden kontinensen, nyilatkozott négy-öt nyelven, elfogadta és élte a helyiek szokásait, de mindig, mindenütt tudatosan Magyarországot képviselte, még akkor is, amikor a hivatalos Magyarország megtagadta őt. Rajongó hazaszeretete nem engedte meg, hogy valaha is rosszat mondjon a hazájáról vagy, hogy bárkitől megtagadja a segítségét, kapcsolatait, pénzét, idejét, aki Magyarországról érkezett és tőle kért segítséget. Páratlan sportolói sikerei, a világ legnépszerűbb sportágának történetében a nagy klasszikusok között elfoglalt megkérdőjelezhetetlen helye mellett fontos hangsúlyozni a pályán kívüli helytállását, amelyre legalább annyira büszkék lehetnek a magyarok, mint elképesztő labdarúgó-sikereire. Szinte mindenkinek van egy személyes története arról, hogy Puskás Ferenc miképpen segített neki vagy valamelyik családtagjának akár az ötvenes évek Magyarországon a kapcsolataival (amelyeket mindig mások segítésére használt), akár később, gazdag profi játékosként, edzőként Spanyolországban, Görögországban vagy bárhol a világon. Almási Tamás Kossuth-díjas filmrendező az ördög ügyvédjeként, azzal a céllal fogott hozzá életrajzi filmjének elkészítéséhez, hogy kiderít, kinyomoz, interjúalanyaiból kicsikar valami terhelőt, valami negatívát Puskásra nézve. Ehelyett mind több és több dicséretet, egyre nagyobb szeretetet tapasztalt mindenhol a világban, ahol Puskásról érdeklődött. Ha volt hibája, hát éppen az, hogy nem becsülte meg a tudásával keresett pénzt, hanem mások, többnyire a magyarok javára fordította (féleértés ne essék, a családjáról, amelyet talán még a futballnál is jobban szeretett, mindig példásan gondoskodott). Puskás Ferenc összekapcsolja a világ magyarságát éppen úgy, mint a különböző politikai szekértáborokat, minden magyar példaképe és büszkesége, a személye nem megoszt, hanem összeköt. Kevés ilyen, politikán fölül emelkedni tudó, az egész világ és az egész ország csodálatát kivívó hősünk akad. A futball egyre növekvő népszerűsége és a magyar futballkultúra újjáépítése idején nagyon fontos üzenetet küld a mába, az új generációknak Puskás Ferenc, akinek pályafutása, eredményei példaként szolgálhatnak minden magyar fiatalnak, s Puskásnak az általa üzött, közérthető műfajnak köszönhetően még nagyobb esélye van eljutni a gyerekek szívéhez, mint nagy művészeinknek általában. Puskás nem egyszerűen a labdarúgás történetének egyik legjelentősebb egyénisége, akit emberi értékeiért is becsül a világ (Lennart Johansson az UEFA svéd tiszteletbeli elnöke szerint a pályán nyújtott teljesítménye és szociális érzékenysége a huszadik század egyik legjelentősebb személyiségévé tette), hanem Magyarország jelképe. Nem véletlenül az Almási Tamás nagyszerű dokumentumfilmjének címe, hogy Puskás Hungary. Puskás Ferenc életműve igazi Hungarikum. **Töretlen népszerűségét jelzi, hogy minden magyar aktív sportolónál több rajongója van a Facebook közösségi oldalon, több mint 170 ezer.**

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Könyvek:

Captain of Hungary (önéletrírás, London, 1955, a világ sok nyelvére lefordították és sok helyen kiadták)

Rogan Taylor: Puskas on Puskas (1996, Liverpool)

Hámori Tibor: Puskás – Legenda és valóság (1981, Budapest)

Dénes Tamás–Jamrich Klára: Egy legenda életre kel (Budapest, 1997)
Zsolt Róbert: Puskás Öcsi (Budapest, 1991)
Szöllösi György: Puskás (Budapest, 2005-2011)

Filmek:

Koltay Gábor: Puskás Öcsi (Budapest, 1985)
Dobor Dezső: Egy legenda életre kel (Budapest, 1997)
Almási Tamás: Puskás Hungary (Budapest, 2009)
Football's Greatest/Ferenc Puskás (Pitch International, London, 2010)
Az Évszázad mérkőzése – Magyarország–Anglia 6:3 (PUSKAS.COM, Budapest, 2008)
Az Évszázad klubmérkőzése – Real Madrid–Eintracht Frankfurt 7:3 (PUSKAS.COM, Budapest, 2010)

Honlapok:

www.puskas.com
www.puskasakademia.hu
<https://www.facebook.com/puskas.legendafref=ts>
http://hu.wikipedia.org/wiki/Pusk%C3%A1s_Ferenc
http://en.wikipedia.org/wiki/Ferenc_Pusk%C3%A1s
http://www.youtube.com/watch?v=sgWwE_iQxgs

És két egészen friss, nemzetközi hír:

Az egyik a Real Madrid által megszervezett Puskás-hetek rendezvénysorozatról:
<http://www.puskas.com/hu/aktualis/81-madridi-puskas-hetek-.html#more>

A másik egy több tízmillió példányban megjelenő nemzetközi matricás albumról:
<http://www.puskas.com/hu/aktualis/77-puskas-a-panini-albumaiban.html>

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

WWW.PUSKAS.COM

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja **(1 db könyv, 3 db DVD, 1 db pendrive fényképekkel)**
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés g) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok **(a felelősi Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia hivatalos ajánlása)**
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

NYILATKOZAT

3. számú melléklet Puskás Ferenc életművének a Magyar Értéktárba történő felvételi javaslatához

-A Hungarikum Bizottság részéről

A javaslatához mellékelte könyvben (Szöllősi György: Puskás) szereplő fotók felhasználási jogával társaságunk, a PUSKAS.COM is rendelkezik, azok felhasználást átengedni is jogunk van, s ezúton hozzájárulunk a Nemzeti Értéktár és a Hungarikum Bizottság céljaihoz való felhasználáshoz, összesen húsz darab, tetszőlegesen kiválasztott kép esetében. A könyv szövegeinek felhasználása a forrás megjelölésével, s legfeljebb rövid részletekben lehetséges. Nyilatkozunk arról is, hogy a szintén mellékletként csatolt dokumentumfilm (Almási Tamás: Puskás Hungary) egyes részleteinek a Nemzeti Értéktár céljaihoz való felhasználásra hozzájárulást kaptunk a jogtulajdonostól, a filmet gyártó Filmplus Kft. produkciós irodától.

Felcsút, 2013. augusztus 21.

PUSKAS.COM Kft.
1118 Budapest, Menei út 28.
Adószám: 14088845-2-43
Bankcímjegyzék szám: 56100055-11065302

Szöllősi György
PUSKAS.COM, ügyvezető